

**ВОДИЧ
ЗА ГЛАСАЊЕ БИРАЧА
КОЈИ СУ ОСОБЕ СА
ИНВАЛИДИТЕТОМ НА
ИЗБОРИМА
21. ЈУНА 2020. ГОДИНЕ**

izbori 2016РЕПУБЛИЧКА ИЗБОРНА
КОМИСИЈА

УКРАТКО О ИЗБОРИМА КОЈИ ЋЕ СЕ ОДРЖАТИ 21. ЈУНА 2020. ГОДИНЕ

Изласком на изборе и заокруживањем редног броја испред назива изборне листе на гласачком листићу, Ви ћете учествовати у избору **250 народних посланика Народне скупштине Републике Србије**, који ће, у Ваше и у име свих грађана Републике Србије, доносити законе и друге акте, бирати Владу и друге функционере и вршити контролу Владе и других државних органа.

Кандидате за народне посланике предлажу политичке странке, коалиције политичких странака и групе грађана.

Бирачи који живе на територији Аутономне покрајине Војводине бираће **120 посланика Скупштине Аутономне покрајине Војводине**, који ће доносити одлуке и друге акте у вези са уређењем јавних послова за остваривање општих интереса покрајине.

Кандидате за посланике предлажу политичке странке, коалиције политичких странака и групе грађана.

Бирачи у већини општина/градова бираће и **одборнике скупштина општина/градова**, који ће доносити прописе у вези са уређењем јавних послова за остваривање општих интереса локалне самоуправе.

Кандидате за одборнике предлажу политичке странке, коалиције политичких странака и групе грађана.

Да ли могу да гласам?

На изборима за народне посланике Народне скупштине можете да гласате:

- Ако сте држављанин/држављанка Републике Србије
- Ако сте навршили 18 година живота
- Ако имате пословну способност
- Ако имате пребивалиште у Републици Србији

Да ли сам уписан/а у бирачки списак?

Можете провјерити да ли сте уписани у бирачки списак одласком у своју општинску/градску управу или упитом на интернет страници <https://upit.birackispisak.gov.rs>

Ова интернет страница, на којој се може провјерити да ли сте уписани у бирачки списак, технички је приступачна за слијепе и слабовиде особе, јер постоји аудио фајл који омогућава да унесете тражени код.

Уколико нијесте уписани у бирачки списак или су у њега неправилно уписани Ваши подаци, потребно је да службенику у општинској/градској управи, овлашћеном за бирачки списак, поднесете захтјев за промјену података у бирачком списку у мјесту свог пребивалишта све до закључења бирачког списка, односно **до 5. јуна 2020. године**.

Уколико сте бирач – припадник националне мањине, имате право да поднесете захтјев Вашој општинској/градској управи да се Ваше име и презиме у бирачки списак упише, поред српског језика и ћириличног писма, и на језику и писму Ваше националне мањине.

Након закључења бирачког списка, па све **до 17. јуна 2020. године**, захтјев за упис у бирачки списак или промјену у њему можете поднијети Министарству државне управе и локалне самоуправе, лично или преко службеника овлашћеног за бирачки списак у Вашој општинској/градској управи.

Гдје могу да гласам?

На изборима за народне посланике Народне скупштине гласате на бирачком мјесту гдје сте уписани у извод из бирачког списка.

Можете гласати на бирачком мјесту:

- гдје сте уписани у извод из бирачког списка према Вашем пребивалишту (адреси из личне карте)
- гдје сте уписани у извод из бирачког списка према Вашем боравишту (изабрано мјесто гласања)

Уколико желите да на изборима за народне посланике Народне скупштине гласате у мјесту у којем ћете боравити на дан избора, морате да поднесете захтјев да се у бирачки списак упише податак да ћете на предстојећим изборима гласати према мјесту боравишта (изабрано мјесто гласања). Тај захтјев подносите службенику овлашћеном за бирачки списак у општинској/градској управи на чијој територији желите да гласате, и то све до **30. маја 2020. године**. Образац захтјева можете добити од службеника у општинској/градској управи или ће Вам службеник помоћи да сачините захтјев.

Упитом на интернет страници <https://upit.birackispisak.gov.rs> можете провјерити на ком бирачком мјесту ћете гласати.

Да ли је бирачко мјесто на ком гласам приступачно?

На интернет страници Републичке изборне комисије можете провјерити да ли је Ваше бирачко мјесто приступачно.

<https://www.rik.parlament.gov.rs/tekst/3194/pristupacnost-birackih-mesta.php>

Да ли могу да дођем на бирачко мјесто ако се крећем уз помоћ пса водича?

Ако сте слијепо или слабовидо лице, у случају да се крећете уз помоћ пса водича, биће Вам омогућено да приступите бирачком мјесту уколико имате доказ о стеченим знањима, способностима и вјештинама за кретање са псом водичем и доказ о завршеној обуци за пса водича.

Да ли могу на бирачко мјесто да дођем у пратњи неког лица (помагача)?

Уколико нијесте у могућности да самостално гласате на бирачком мјесту, имате право да на бирачко мјесто поведете помагача кога ћете сами изабрати. Обавијестићете бирачки одбор да сте особа са инвалидитетом и да сте из тог разлога повели са собом помагача.

Помагач може да Вам помогне да у оним радњама у току гласања које не можете самостално обавити (нпр. при предаји личних докумената, предаји обавјештења о дану и времену одржавања избора, потписивању у извод из бирачког списка, попуњавању гласачког листића онако како му Ви одредите итд.).

Када могу да гласам?

Можете гласати само на дан избора, **21. јуна 2020. године.**

Бирачка мјеста се отварају у 7.00 часова, а затварају у 20.00 часова. Можете гласати у било ком тренутку у овом интервалу.

Уколико се затекнете на бирачком мјесту приликом затварања бирачког мјеста, или непосредно испред њега, омогућиће Вам се да гласате. **Који документ треба да понесем да бих гласао/ла?**

Да бисте гласали, морате доказати свој идентитет. Идентитет се доказује само **важећом личном картом или пасошем.**

Уколико је **рок важења Ваше личне карте или пасоша истекао**, са собом, поред истекле личне карте или пасоша, понесите и потврду да сте Министарству унутрашњих послова поднијели захтјев за издавање нове личне карте или пасоша.

У случају да имате **друго презиме у односу на оно које је уписано у извод из бирачког списка**, бирачки одбор ће Вам омогућити да гласате ако на основу слике и ЈМБГ у документу којим доказујете идентитет може да утврди да је у питању лице које је уписано у извод из бирачког списка.

Приликом утврђивања идентитета, пожељно је да предате и обавјештење о дану и времену одржавања избора које би требало да Вам је достављено најкасније пет дана прије избора.

Шта се дешава када одем да гласам?

Када на дан избора дођете на своје бирачко мјесто, чланови бирачког одбора:

- провјериће Вам десни кажипрст УВ лампом да би утврдили да ли сте већ гласали

У случају да немате кажипрст десне руке, УВ лампом ће Вам бити провјерен сљедећи доступан прст удесно, односно палац десне руке. Ако немате десну шаку, УВ лампом ће Вам бити провјерен кажипрст лијеве руке, односно сљедећи доступан прст улијево и коначно палац те руке. Ако то није могуће, провјера УВ лампом се неће обавити.

- утврдиће Ваш идентитет провјером података из Ваше личне карте или пасоша
- пронаћи ће Вас у изводу из бирачког списка и заокружиће редни број испред Вашег имена
- тражиће Вам да се потпишете у извод из бирачког списка

Уколико не можете да се потпишете, имате право да при потписивању користите печат са угравираним потписом (факсимил) или печат који садржи податке о Вашем личном идентитету. Бирачки одбор ће Вам омогућити да печат отиснете у извод из бирачког списка како бисте преузели гласачки листић.

У случају да немате факсимил/печат, умјесто Вас, у извод из бирачког списка потписује се својим именом и презименом Ваш помагач којег сте довели на бирачко мјесто.

- предаће Вама или Вашем помагачу гласачки листић
- обиљежиће Вам десни кажипрст спрејом

У случају да немате кажипрст десне руке, биће Вам обиљежен сљедећи доступан прст удесно, односно палац десне руке. Ако немате десну шаку, биће Вам обиљежен кажипрст лијеве руке, односно сљедећи доступан прст

улијево и коначно палац те руке. Ако то није могуће, обиљежавање се неће обавити.

- обавијестиће Вас о начину гласања и упутиће Вас ка мјесту предвиђеном за гласање

Који је начин гласања?

Када приступите мјесту предвиђеном за гласање, треба да се упознате са садржајем гласачког листића који Вам је уручен. Гласачки листић садржи списак свих изборних листа које учествују на изборима. Гласате тако што **заокружујете редни број испред назива изборне листе за коју желите да гласате.**

Гласате у тајности (иза паравана који обезбјеђује тајност гласања) и сами, или уз помоћ помагача, који ће умјесто Вас попунити гласачки листић онако како му Ви одредите.

Када заокружите редни број, гласачки листић треба да пресавијете и да га убаците у гласачку кутију.

Уколико нијесте у могућности да самостално гласате на бирачком мјесту, помагач кога сте повели на бирачко мјесто попуниће умјесто Вас гласачки листић онако како му Ви одредите и убацити га у гласачку кутију.

Ко и како може гласати ван бирачког мјеста?

Уколико нијесте у могућности да гласате на бирачком мјесту, потребно је да **од петка 19. јуна 2020. године до 11.00 часова на дан гласања обавијестите бирачки одбор да желите да гласате ван бирачког мјеста.**

На дан гласања можете обавијестити непосредно бирачки одбор или радно тијело у управи Ваше општине/града, које ће о томе обавијестити бирачки одбор.

Прије дана гласања можете обавијестити радно тијело у управи Ваше општине/града, које ће о томе обавијестити бирачки одбор.

Републичка изборна комисија објавиће благовремено на својој званичној интернет страници контакт телефоне радних тијела.

Који је начин гласања ван бирачког мјеста?

Гласање ван бирачког мјеста подразумијева да ће код Вас доћи три члана бирачког одбора, који ће:

- провјерити десни кажипрст УВ лампом да би утврдили да ли сте већ гласали

У случају да немате кажипрст десне руке, УВ лампом ће Вам бити провјерен сљедећи доступан прст удесно, односно палац десне руке. Ако немате десну шаку, УВ лампом ће Вам бити провјерен кажипрст лијеве руке, односно сљедећи доступан прст улијево и коначно палац те руке. Ако то није могуће, провјера УВ лампом се неће обавити.

- утврдити Ваш идентитет провјером података из Ваше личне карте или пасоша
- предати Вама или Вашем помагачу гласачки листић
- предати Вама или Вашем помагачу: збирну изборну листу, потврду о изборном праву за гласање ван бирачког мјеста и посебан коверат, у који ћете Ви или Ваш помагач, пошто гласате, ставити попуњен гласачки листић
- обиљежити прст спрејом и упознати Вас са начином гласања

У случају да немате кажипрст десне руке, биће Вам обиљежен сљедећи доступан прст удесно, односно палац десне руке. Ако немате десну шаку, биће Вам обиљежен кажипрст лијеве руке, односно сљедећи доступан прст улијево и коначно палац те руке. Ако то није могуће, обиљежавање се неће обавити.

Након што чланови бирачког одбора напусте просторију у којој ћете гласати, Ви ћете:

- гласати, сами или уз помоћ помагача, тако што ћете заокружити редни број испред изборне листе за коју желите да гласате
- пресавити гласачки листић, или Ваш помагач, и убацити га у коверат, који ћете затворити, ви или Ваш помагач
- потписати потврду о изборном праву коју сте добили

Уколико не можете да се потпишете, имате право да при потписивању користите печат са угравираним потписом (факсимил) или печат који садржи податке о Вашем личном идентитету. Повјереници бирачког одбора омогућиће Вам да печат отиснете у потврду о изборном праву.

У случају да не можете да се потпишете и немате факсимил/печат, умјесто Вас, потврду о изборном праву потписује Ваш помагач својим именом и презименом.

Пошто гласате, чланови бирачког одбора ће се вратити у просторију у којој сте гласали и:

- печатираће коверат у којем се налази гласачки листић
- преузеће потписану потврду о изборном праву за гласање ван бирачког мјеста

ПОДСЈЕТНИК ЗА ГЛАСАЊЕ

- 1 провјерите да ли сте уписани у бирачки списак
- 2 поднесите захтјев општинској/градској управи за промјену/исправку личних података уколико за то постоји потреба
- 3 поднесите захтјев општинској/градској управи за упис имена и презимена на писму и према правопису језика Ваше националне мањине уколико желите
- 4 провјерите на ком бирачку мјесту гласате, односно гдје сте уписани у извод из бирачког списка
- 5 поднесите захтјев општинској/градској управи да се у бирачки списак упише податак да ћете на предстојећим изборима гласати према мјесту боравишта (изабрано мјесто гласања) уколико за то постоји потреба
- 6 испланирајте Ваш долазак на бирачко мјесто на дан избора
- 7 провјерите да ли имате важећу личну карту или пасош
- 8 информишите се код чланова бирачког одбора о начину гласања ако имате било какву недоумицу
- 9 поведите помагача на бирачко мјесто уколико нијесте у могућности самостално да гласате
- 10 пријавите се благовремено да желите да гласате код куће уколико нијесте у могућности да дођете на бирачко мјесто